

Sayı: 33857 30 Ekim 2020 Saat: 10:00

Dış Ticaret İstatistikleri, Eylül 2020

Eylül ayında genel ticaret sistemine göre ihracat %4,8, ithalat %23,0 arttı

Türkiye İstatistik Kurumu ile Ticaret Bakanlığı işbirliğiyle oluşturulan genel ticaret sistemi kapsamında üretilen geçici dış ticaret verilerine göre; ihracat 2020 yılı Eylül ayında, bir önceki yılın aynı ayına göre %4,8 artarak 16 milyar 9 milyon dolar, ithalat %23,0 artarak 20 milyar 837 milyon dolar olarak gerçekleşti.

Ocak-Eylül döneminde ihracat %10,9 azaldı, ithalat %1,5 arttı

Genel ticaret sistemine göre ihracat 2020 yılı Ocak-Eylül döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre %10,9 azalarak 118 milyar 325 milyon dolar, ithalat %1,5 artarak 156 milyar 186 milyon dolar olarak gerçekleşti.

Aylara göre dış ticaret, Eylül 2020

(Milyon ABD \$)

Aylar	Yıl	İhracat (FOB)		İthalat (CIF)		Dış ticaret dengesi		İhracatın ithalatı karşılama oranı (%)
		Değer	Değişim (%)	Değer	Değişim (%)	Değer	Değişim (%)	
Ocak-Eylül	2019	132 793		153 885		- 21 093		86,3
	2020	118 325	-10,9	156 186	1,5	- 37 862	79,5	75,8
Eylül	2019	15 274		16 941		- 1 667		90,2
	2020	16 009	4,8	20 837	23,0	- 4 828	189,6	76,8

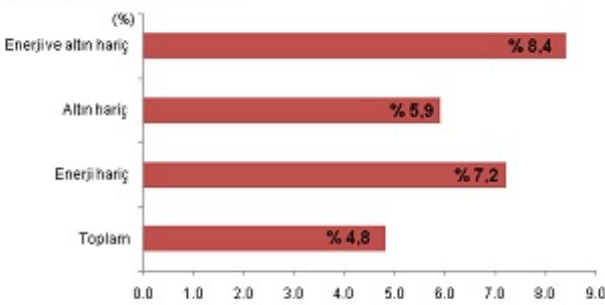
Eylül ayında enerji ürünleri ve altın hariç ihracat %8,4, ithalat %15,5 arttı

Enerji ürünleri ve parasal olmayan altın hariç ihracat, 2020 Eylül ayında %8,4 artarak 14 milyar 335 milyon dolardan, 15 milyar 541 milyon dolara yükseldi.

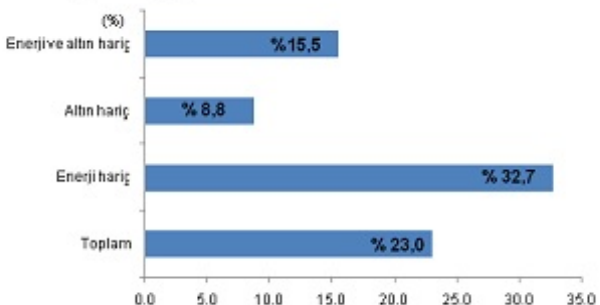
Eylül ayında enerji ürünleri ve parasal olmayan altın hariç ithalat %15,5 artarak 12 milyar 784 milyon dolardan, 14 milyar 769 milyon dolara yükseldi.

Enerji ürünleri ve parasal olmayan altın hariç dış ticaret fazlası Eylül ayında 772 milyon dolar olarak gerçekleşti. Dış ticaret hacmi %11,8 artarak 30 milyar 311 milyon dolar olarak gerçekleşti. Söz konusu ayda enerji ve altın hariç ihracatın ithalatı karşılama oranı %105,2 oldu.

İhracat gelişim hızı, Eylül 2020

İthalat gelişim hızı, Eylül 2020

Dış ticaret açığı Eylül ayında %189,6 arttı

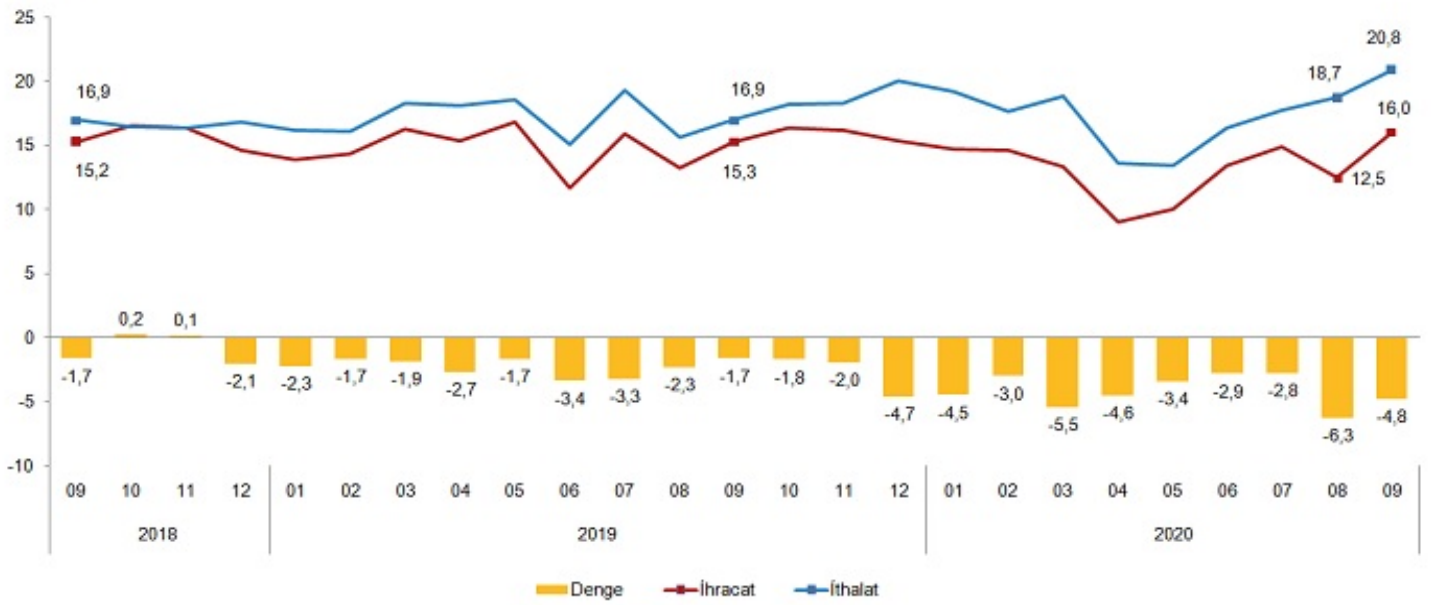
Eylül ayında dış ticaret açığı bir önceki yılın aynı ayına göre %189,6 artarak 1 milyar 667 milyon dolardan, 4 milyar 828 milyon dolara yükseldi. İhracatın ithalatı karşılama oranı 2019 Eylül ayında %90,2 iken, 2020 Eylül ayında %76,8'e geriledi.

Dış ticaret açığı Ocak-Eylül döneminde %79,5 arttı

Ocak-Eylül döneminde dış ticaret açığı %79,5 artarak 21 milyar 93 milyon dolardan, 37 milyar 862 milyon dolara yükseldi. İhracatın ithalatı karşılama oranı 2019 Ocak-Eylül döneminde %86,3 iken, 2020 yılının aynı döneminde %75,8'e geriledi.

İhracat, ithalat ve dış ticaret dengesi, Eylül 2020

(Milyar \$)

Eylül ayında imalat sanayinin toplam ihracattaki payı %94,8 oldu

Ekonomik faaliyetlere göre ihracatta, 2020 Eylül ayında imalat sanayinin payı %94,8, tarım, ormancılık ve balıkçılık sektörünün payı %2,9, madencilik ve taşocakçılığı sektörünün payı %1,8 oldu.

Ocak-Eylül döneminde ekonomik faaliyetlere göre ihracatta imalat sanayinin payı %94,5, tarım, ormancılık ve balıkçılık sektörünün payı %3,3, madencilik ve taşocakçılığı sektörünün payı %1,7 oldu.

Eylül ayında ara mallarının toplam ithalattaki payı %74,9 oldu

Geniş ekonomik gruplar sınıflamasına göre ithalatta, 2020 Eylül ayında ara mallarının payı %74,9, sermaye mallarının payı %14,4 ve tüketim mallarının payı %10,5 oldu.

Geniş ekonomik gruplar sınıflamasına göre ithalatta, 2020 Ocak-Eylül döneminde ise ara mallarının payı %75,4, sermaye mallarının payı %13,9 ve tüketim mallarının payı %10,5 oldu.

Sektörlere göre dış ticaret, Eylül 2020

Sektörler	Eylül					Ocak-Eylül				
	2019		2020		Değişim (%)	2019		2020		Değişim (%)
	Değer	Pay (%)	Değer	Pay (%)		Değer	Pay (%)	Değer	Pay (%)	
İhracat (FOB)										
Toplam	15 274	100,0	16 009	100,0	4,8	132 793	100,0	118 325	100,0	-10,9
Tarım, ormancılık ve balıkçılık	410	2,7	460	2,9	12,0	3 747	2,8	3 951	3,3	5,4
Madencilik ve taşocakçılığı	253	1,7	290	1,8	14,6	2 396	1,8	2 026	1,7	-15,4
İmalat	14 534	95,2	15 174	94,8	4,4	126 038	94,9	111 785	94,5	-11,3
Diğer	76	0,5	85	0,5	13,1	612	0,5	562	0,5	-8,1
İthalat (CIF)										
Toplam	16 941	100,0	20 837	100,0	23,0	153 885	100,0	156 186	100,0	1,5
Sermaye (yatırım) malları	2 042	12,1	2 995	14,4	46,7	18 701	12,2	21 675	13,9	15,9
Ara (ham madde) malları	13 078	77,2	15 612	74,9	19,4	119 561	77,7	117 724	75,4	-1,5
Tüketim malları	1 785	10,5	2 195	10,5	23,0	15 209	9,9	16 365	10,5	7,6
Diğer	36	0,2	35	0,2	-2,1	414	0,3	422	0,3	2,0

Tablodaki rakamlar, yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

ISIC: Tüm Ekonomik Faaliyetlerin Uluslararası Standart Sınayî Sınıflaması

BEC: Geniş Ekonomik Grupların Sınıflaması

Eylül ayında en fazla ihracat yapılan ülke Almanya oldu

Eylül ayında ihracatta ilk sırayı Almanya aldı. Almanya'ya yapılan ihracat 1 milyar 517 milyon dolar olurken, bu ülkeyi sırasıyla; 1 milyar 142 milyon dolar ile Birleşik Krallık, 947 milyon dolar ile ABD, 799 milyon dolar ile İtalya, 798 milyon dolar ile Irak takip etti. İlk 5 ülkeye yapılan ihracat, toplam ihracatın %32,5'ini oluşturdu.

Ocak-Eylül döneminde ihracatta ilk sırayı Almanya aldı. Almanya'ya yapılan ihracat 11 milyar 277 milyon dolar olurken, bu ülkeyi sırasıyla; 7 milyar 546 milyon dolar ile Birleşik Krallık, 7 milyar 241 milyon dolar ile ABD, 6 milyar 243 milyon dolar ile Irak ve 5 milyar 526 milyon dolar ile İtalya takip etti. İlk 5 ülkeye yapılan ihracat, toplam ihracatın %32,0'ini oluşturdu.

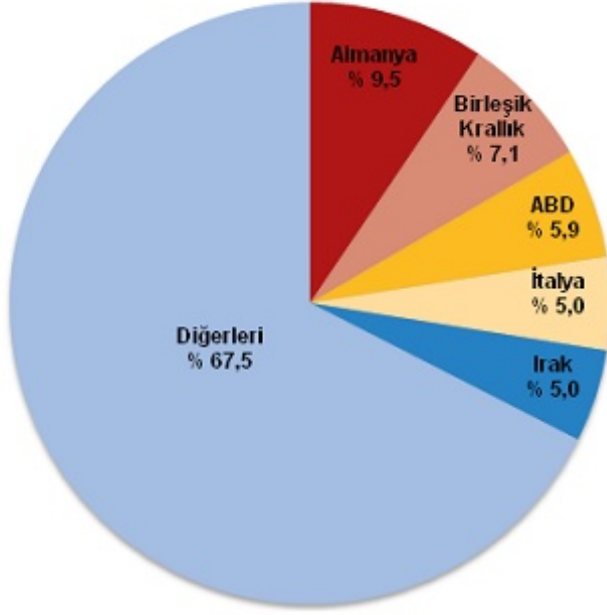
İthalatta ilk sırayı Çin aldı

İthalatta ise Çin ilk sırayı aldı. Eylül ayında Çin'den yapılan ithalat 2 milyar 161 milyon dolar olurken, bu ülkeyi sırasıyla; 2 milyar

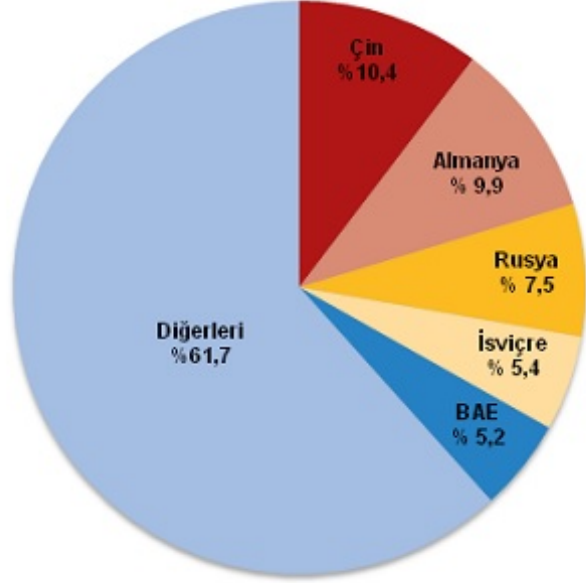
71 milyar dolar ile Almanya, 1 milyar 553 milyon dolar ile Rusya, 1 milyar 122 milyon dolar olurken, 1 milyar 83 milyon dolar ile Birleşik Arap Emirlikleri izledi. İlk 5 ülkeden yapılan ithalat, toplam ithalatın %38,3'ünü oluşturdu.

Ocak-Eylül döneminde ithalatta ilk sırayı Çin aldı. Bu dönemde, Çin'den yapılan ithalat 16 milyar 381 milyon dolar olurken, bu ülkeyi sırasıyla; 14 milyar 714 milyon dolar ile Almanya, 12 milyar 842 milyon dolar ile Rusya, 8 milyar 760 milyon dolar ile ABD ve 6 milyar 485 milyon dolar ile Irak izledi. İlk 5 ülkeden yapılan ithalat, toplam ithalatın %37,9'unu oluşturdu.

Ülkelere göre ihracat, Eylül 2020

Ülkelere göre ithalat, Eylül 2020

Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış seriye göre ihracat %6,7 arttı

Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış seriye göre; 2020 yılı Eylül ayında bir önceki aya göre ihracat %6,7 arttı, ithalat %0,4 azaldı. Takvim etkilerinden arındırılmış seriye göre ise; 2020 yılı Eylül ayında bir önceki yılın aynı ayına göre ihracat %0,7, ithalat ise %19,7 arttı.

Yüksek teknolojlili ürünlerin imalat sanayi ihracatı içindeki payı %3,3 oldu

Teknoloji yoğunluğuna göre dış ticaret verileri, ISIC Rev.4 sınıflaması içinde yer alan imalat sanayi ürünlerini kapsamaktadır. Eylül ayında ISIC Rev.4'e göre imalat sanayi ürünlerinin toplam ihracattaki payı %94,8'dir. Yüksek teknoloji ürünlerinin imalat sanayi ürünleri ihracatı içindeki payı %3,3'tür. Ocak-Eylül döneminde yüksek teknoloji ürünlerinin imalat sanayi ürünleri ihracatı içindeki payı %3,4'tür.

Eylül ayında imalat sanayi ürünlerinin toplam ithalattaki payı %83,6'dır. Yüksek teknoloji ürünlerinin imalat sanayi ürünleri ithalatı içindeki payı %12,3'tür. Ocak-Eylül döneminde imalat sanayi ürünlerinin toplam ithalattaki payı %81,4'tür. Bu dönemde yüksek teknoloji ürünlerinin imalat sanayi ürünleri ithalatı içindeki payı %12,7'dir.

Teknoloji yoğunluğuna göre imalat sanayi ürünleri dış ticareti, Eylül 2020

(Milyon ABD \$)

Teknoloji yoğunluğu	Eylül					Ocak-Eylül				
	2019		2020		Değişim (%)	2019		2020		Değişim (%)
	Değer	Pay (%)	Değer	Pay (%)		Değer	Pay (%)	Değer	Pay (%)	
İhracat (FOB)										
Toplam imalat sanayi	14 534	100,0	15 174	100,0	4,4	126 038	100,0	111 785	100,0	-11,3
Yüksek teknolojlili ürünler	467	3,2	501	3,3	7,3	4 146	3,3	3 767	3,4	-9,1
Orta yüksek teknolojlili ürünler	5 265	36,2	5 590	36,8	6,2	45 774	36,3	39 413	35,3	-13,9
Orta düşük teknolojlili ürünler	3 985	27,4	3 808	25,1	-4,4	35 148	27,9	30 932	27,7	-12,0
Düşük teknolojlili ürünler	4 817	33,1	5 275	34,8	9,5	40 970	32,5	37 673	33,7	-8,0
İthalat (CIF)										
Toplam imalat sanayi	13 204	100,0	17 422	100,0	31,9	117 821	100,0	127 204	100,0	8,0
Yüksek teknolojlili ürünler	1 823	13,8	2 140	12,3	17,4	15 722	13,3	16 206	12,7	3,1
Orta yüksek teknolojlili ürünler	5 303	40,2	6 959	39,9	31,2	48 907	41,5	51 449	40,4	5,2
Orta düşük teknolojlili ürünler	4 308	32,6	6 784	38,9	57,5	37 345	31,7	45 072	35,4	20,7
Düşük teknolojlili ürünler	1 770	13,4	1 538	8,8	-13,1	15 848	13,5	14 477	11,4	-8,6

Tablodaki rakamlar, yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

Teknoloji Yoğunluğuna Göre İmalat Sanayi Ürün Grupları Sınıflaması Eurostat tarafından NACE Rev.2 sınıflaması baz alınarak hazırlanmış, ISIC Rev.4 sınıflamasına uyarlanmıştır.

Özel ticaret sistemine göre ihracat 2020 yılı Eylül ayında 15 milyar 211 milyon dolar oldu

Özel ticaret sistemine göre ihracat, 2020 yılı Eylül ayında, bir önceki yılın aynı ayına göre %5,6 artarak 15 milyar 211 milyon

dolar, ithalat %21,2 artarak 19 milyar 992 milyon dolar olarak gerçekleşti.

Eylül ayında dış ticaret açığı %129,4 artarak 2 milyar 84 milyon dolardan, 4 milyar 781 milyon dolara yükseldi. İhracatın ithalatı karşılama oranı 2019 Eylül ayında %87,4 iken, 2020 Eylül ayında %76,1'e geriledi.

İhracat 2020 yılı Ocak-Eylül döneminde 111 milyar 948 milyon dolar oldu

Özel ticaret sistemine göre ihracat, 2020 yılı Ocak-Eylül döneminde, bir önceki yılın aynı döneminde göre %10,9 azalarak 111 milyar 948 milyon dolar, ithalat %0,9 artarak 149 milyar 809 milyon dolar olarak gerçekleşti.

Ocak-Eylül döneminde dış ticaret açığı %66,3 artarak 22 milyar 764 milyon dolardan, 37 milyar 860 milyon dolara yükseldi. İhracatın ithalatı karşılama oranı 2019 Ocak-Eylül döneminde %84,7 iken, 2020 yılının aynı döneminde %74,7'ye geriledi.

Özel ticaret sistemine göre dış ticaret, Eylül 2020

		(Milyon ABD \$)						
Aylar	Yıl	İhracat (FOB)		İthalat (CIF)		Dış ticaret dengesi		İhracatın ithalatı karşılama oranı (%)
		Değer	Değişim (%)	Değer	Değişim (%)	Değer	Değişim (%)	
Ocak-Eylül	2019	125 714		148 478		- 22 764		84,7
	2020	111 948	-10,9	149 809	0,9	- 37 860	66,3	74,7
Eylül	2019	14 407		16 491		- 2 084		87,4
	2020	15 211	5,6	19 992	21,2	- 4 781	129,4	76,1

Bu konu ile ilgili bir sonraki haber bülteninin yayımlanma tarihi 30 Kasım 2020'dir.

AÇIKLAMALAR

Dış ticaret istatistikleri genel ticaret sistemi ve özel ticaret sistemi olmak üzere iki farklı ticaret sistemine göre hesaplanmaktadır. Genel ticaret sisteminde, bir ülkenin ekonomik alanına giren ve ekonomik alanından çıkan mallar kapsamaktadır. Bu sistemde, ülkenin ekonomik alanını oluşturan serbest bölgeler, gümrük antrepoları ve serbest dolaşım alanına giren veya bu alanlardan çıkan mallar hesaplamalara katılmaktadır. Özel ticaret sisteminde ise, gümrük antrepoları ve serbest bölgeler istatistiklerde yer almamakta, sadece ülkenin serbest dolaşım alanına giren ve bu alandan çıkan mallar kapsamaktadır.

Bu bağlamda, Türkiye İstatistik Kurumu ile Ticaret Bakanlığı işbirliğiyle üretilen dış ticaret istatistiklerinin demeler dengesi ve ulusal hesaplar gibi ekonomik istatistiklerde yapılan revizyonlara uyumlu hale getirilmesi amacıyla, Ocak 2020'den itibaren ayrıntılı olarak genel ticaret sistemine göre yayımlanmaktadır. Özel ticaret sistemine göre dış ticaret istatistiklerine ise bülten ve ekinde zet olarak yer verilmektedir.

Teknik bilgi için: Eyüp Mehmet DİN
Telefon: +90 312 454 75 92
e.posta: mehmet.dinc@tuik.gov.tr

Bilgi talebi için: Bilgi Dağıtım Grubu
Telefon: +90 312 454 72 56
e.posta: bilgi@tuik.gov.tr

 / tuikbilgi
 / tuikbilgi